

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne

11. dubna 2023

Jednání se uskutečnilo 11. dubna 2023 od 14:00 do 17:00. ve Strakově akademii.

Přítomné členky a přítomní členové:

Občanští členové: Albert Gwendolyn, Guži Zdeněk, Oláh Štefan, Stojka Josef, Ščuka Tomáš,

Zástupci státní správy: Barbořík Michal, Beňák David, Černý Michal, Fiala Petr, Fuková Lucie, Horváthová Jana, Kotalíková Jana, Navrátil Jiří, Pavelka Jan, Schmiedová Petra, Šimáček Martin, Škarka Daniel, Valenta Jiří,

Hosté: Balog Ján, Kratochvíl Vít, Nováková Denisa, Plešková Lucie, Šindlářová Eva, Štefanidesová Anna

Zá Úřad vlády ČR: Baršová Andrea, Černošousová Denisa, Hnyková Dana, Chytil Petr, Kociánová Anna, Mácová Veronika, Nguyen Dieu Thuy

1. Vzpomínka na Čeňka Růžičku

L. Fuková, vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny (dále jen „zmocněnkyně pro ZRM“) a místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“), zahájila první zasedání Rady v roce 2023 a přivítala přítomné členky/členy. Jednání Rady zahájila pietní vzpomínku na pana Čeňka Růžičku, bývalého člena Rady a předsedy Výboru pro odškodnění romského holocaustu a významného romského aktivisty, který zemřel v prosinci 2022. L. Fuková připomněla, že se pan Růžička zasadil o likvidaci vepřína v místě bývalého koncentračního tábora v Letech u Písku. Přítomní uctili památku Čeňka Růžičky minutou ticha

2. Úvod a přivítání

P. Fiala uvítal přítomné členky/členy a hosty/hostky. Uvedl, že je rád, že jednání Rady bylo zahájeno vzpomínkou na pana Růžičku. Zmínil, že se s Č. Růžičkou osobně setkal a vyzdvihl jeho práci. Úvodem řekl, že vláda na svém zasedání dne 21. prosince 2022 jmenovala do funkce vládní zmocněnkyni pro ZRM Lucii Fukovou. Dodal, že L. Fuková se stává dle Statutu vládního zmocněnce pro ZRM místopředsedkyní Rady. Zároveň poděkoval předchozí místopředsedkyni Rady Kláře Šimáčkové Laurenčíkové, zmocněnkyni vlády pro lidská práva, za její dosavadní práci a upřesnil, že K. Šimáčková Laurenčíková zůstává členkou Rady. Uvítal, že obě zmocněnkyni spolupracují a že probíhá spolupráce mezi Radou a Radou vlády pro národnostní menšiny. P. Fiala dále představil program jednání.

L. Fuková požádala o potvrzení usnášeníschopnosti Rady. Rada má nyní 29 členů. K usnášeníschopnosti je potřebná nadpoloviční většina, tedy minimálně 15 členů Rady. Vzhledem k tomu, že na začátku jednání bylo přítomno celkem 16 členů (nebo jejich zástupců s hlasovacím právem), byla potvrzena usnášeníschopnost Rady. L. Fuková požádala o hlasování o programu jednání, jehož návrh byl, spolu s podklady k jednání, členům Rady zaslán v souladu s Jednací řádem Rady před jednáním.

Návrh programu jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 11. dubna 2023:

1. Úvod a přivítání
2. Vzpomínka na Čeňka Růžičku
3. Představení zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny
4. Aktuální vývoj odškodnění obětí neoprávněných sterilizací
5. Aktivity UNICEF v ČR pro ukrajinské uprchlíky a další obzvlášť zranitelné skupiny dětí v České republice (Lucie Plešková, UNICEF)
6. Nominace Jana Baloga a Ivony Shafaq, zástupců romské menšiny v Radě vlády pro národnostní menšiny, stálými hosty RVZRM (Mgr. Lucie Fuková)
7. Představení programu CERV (Ing. Vít Kratochvíl, Odbor věcných politik, ÚV ČR)
8. Změna Statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování (Mgr. Lucie Fuková)
9. Změna Statutu Výboru pro naplňování Strategie romské integrace (Mgr. Jan Husák)

10. Informační blok o činnosti výborů a pracovních skupin Rady (předsedové výborů a pracovních skupin)
11. Různé - Informace o požadavku zvýšení alokace na dotační program Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti a zvýšení maximální možné výše dotace u TP (Mgr. Denisa Černohousová)

Hlasování o návrhu programu jednání

PRO	Zdržel se	PROTI
17	0	0

Program byl schválen

3. Představení zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny

Bod programu zahájil P. Fiala, který přítomným připomněl, že o zřízení funkce zmocněnce/zmocněnkyně pro ZRM se jednalo na minulém jednání Rady dne 1. prosince 2022. Dodal, že plán zřízení funkce zmocněnce/zmocněnkyně pro ZRM je obsažený ve Strategii romské integrace na roky 2021- 2030 (dále jen „Strategie“) měl být naplněn do konce roku 2022. Vláda na svém zasedání dne 21. prosince 2022 jmenovala do funkce L. Fukovou a přijala Statut vládního zmocněnce na základě *Usnesení vlády České republiky ze dne 21. prosince 2022 č. 1093 o vytvoření funkce a jmenování vládního zmocněnce pro záležitosti romské menšiny*. Vzhledem ke jmenování romské zmocněnkyně došlo k dílčím změnám Statutu Rady na základě *Usnesení vlády České republiky ze dne 29. března 2023 č. 215 o změně Statutu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*. P. Fiala doplnil, že Statut zmocněnce/zmocněnkyně pro ZRM a Statut Rady byl přítomným odeslán před jednáním Rady. Na závěr P. Fiala popřál L. Fukové hodně štěstí ve funkci zmocněnkyně pro ZRM.

L. Fuková poděkovala P. Fialovi a členům vlády za zřízení funkce zmocněnce/zmocněnkyně pro ZRM. Zřízení funkce považuje L. Fuková za historický krok v oblasti integrace romské menšiny. Připomněla, že zřízení funkce zmocněnce/zmocněnkyně pro ZRM je jedním z opatření Strategie. Vnímá jako podstatné, že do funkce byla jmenována žena a Romka. Přítomným přečetla kompetence zmocněnce, jak jsou vymezeny Statutem zmocněnce/zmocněnkyně pro ZRM. Doplnila, že kromě vymezených kompetencí je důležitá také komunikace s médií a PR aktivity. Představila účty zmocněnkyně na sociálních sítích Facebook, Twitter a Instagram. Za zásadní úkol považuje L. Fuková hledání kapacit a zdrojů pro implementaci Strategie. Stanovila čtyři priority činnosti zmocněnkyně pro ZRM:

1. Nastavení efektivní komunikace a modelu spolupráce v rámci jednotlivých rezortů na národní, regionální a lokální úrovni;
2. Vytvoření metodiky evaluace Strategie rovnosti, začleňování a participace Romů 2021-2030 a konzultačních nástrojů;
3. Vytvoření metodiky řízení a koordinace krizových a naléhavých případů na lokální úrovni;

4. Organizace výjezdních setkání v regionech - propojování aktérů napříč lokální, regionální i národní úrovní, návštěvy a debaty v sociálně vyloučených lokalitách.

Dále představila podrobněji jednotlivé priority. V případě první priority Nastavení efektivní komunikace a modelu spolupráce v rámci jednotlivých rezortů na národní úrovni, regionální a lokální úrovni se domnívá, že je zapotřebí zvýšit transparentnost v politice a v existujících nástrojích a sdílet informace o existujících politikách a nástrojích. Mimo jiné důležité zvýšit také povědomí o Strategii. Dle „[Assessment report of the Member States' national Roma strategic frameworks 2023](#)“, dokumentu Evropské komise, bude při hodnocení národních strategií členských států přihlíženo také na informovanost a propojenost jednotlivých aktérů. Již probíhá metodická podpora krajských romských koordinátorů a proběhne revize Metodiky k zabezpečení výkonu agendy integrace příslušníků romské komunity do společnosti. Dle L. Fukové lze výše zmíněnou metodiku popsat jako příručku pro města a krajské koordinátory, která stanovuje, jak se kontroluje činnost obcí v oblasti integrace Romů. Revize metodiky je příležitost jak zvýšit participaci Romů a jak zapojit neziskový sektor a další instituce do integrace Romů. L. Fuková považuje též za důležité zvýšení vzdělávání romských místních lídrů. Dále se v záležitosti priority komunikace setkala s ministrem pro místní rozvoj, Ivanem Bartošem ve věci návrhu digitalizace systémových nástrojů integrace Romů s cílem přiblížit občanům a institucím přehled a zlepšit orientaci v projektech a možnostech pomoci. L. Fuková dodala, že doposud není akreditovaný vzdělávací program pro krajské romské koordinátory. Vnímá, že je důležité metodicky vést krajské koordinátory. V oblasti druhé priority - vytvoření metodiky evaluace Strategie, je zásadní implementace bodů Strategie a sledování jejich naplňování. Záměrem L. Fukové je vytvoření implementační komise složené ze zástupců rezortů a předsedů poradních orgánů Rady za účelem lepší komunikace a konzultace týkající se implementace Strategie. Třetí prioritou se týká Vytvoření metodiky řízení a koordinace krizových a naléhavých případů na lokální úrovni. Dle L. Fukové neexistuje kooperace a koordinace v případě krizových situací na lokální úrovni. Jako čtvrtou prioritou je organizace výjezdních setkání L. Fuková považuje za důležité propojování aktérů na všech úrovních. Zmínila, že ve spolupráci s M. Černým, ředitelem odboru základního vzdělávání a mládeže MŠMT, plánují uspořádání workshopů pro zástupce Svazu měst a obcí ČR ve věci desegregace škol. L. Fuková dále představila konkrétní výstup výjezdního setkání. Po výjezdním setkání v České Třebové se město Česká Třebová se rozhodlo podat přihlášku do Agentury pro sociální začleňování. Doplnila, že se na ni obrátili zástupci Českých drah s nabídkou pracovních míst. L. Fuková plánuje ve spolupráci právě s Českými drahami rozšířit informaci o volných pracovních místech do sociálně vyloučených lokalit. Dále zmínila, že není dostatečně využíván stipendijní program pro sociálně znevýhodněné romské studenty a žáky. Ve spolupráci s krajskými romskými koordinátory by mohla proběhnout školení, jak si o stipendium požádat.

L. Fuková také nastínila spolupráci s K. Šimáčkovou Laurenčíkovou, v rámci které plánují spolupracovat v oblasti vzdělávání. Dále uvedla, že byla Radou Evropy oslovena s projektem IN SCHOOL, který podporuje státní správu v oblasti vzdělávání. Poté informovala, že zástupci OBSE¹ a jejich Kanceláře pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR)² nabídli ČR k využití specifický program pro vzdělávání policistů v oblasti vztahu policie k Romům. OBSE

¹ Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

² The OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights

chce podepsat memorandum o spolupráci s Ministerstvem vnitra. L. Fuková podepsání memoranda podporuje.

Na závěr L. Fuková zdůraznila, že je nutné zabývat se tématy, jako je duševní zdraví a patologické jevy v romských komunitách. Na závěr uvedla, že je také důležité zvýšit participaci Romů.

4. Aktuální vývoj odškodnění obětí neoprávněných sterilizací

L. Fuková připomněla, že daný bod programu se projednával na minulém zasedání Rady dne 1. prosince 2022 a přečetla usnesení č.3/2022, které bylo Radou přijato. Dále L. Fuková uvedla, že o aktuálním vývoji odškodnění obětí neoprávněných sterilizací byli informováni Ministerstvem zdravotnictví (dále jen „MZd“) členové Výboru zdravotně-sociálního dne 20. března 2023. Poznamenala, že z uvedených informací vyplývá, že je stále velký počet žádostí o odškodnění zamítán.

D. Nováková informovala přítomné, že MZd eviduje 689 žádostí o odškodnění, z toho bylo 513 žádostí vyřízeno, z toho ve 297 případech bylo žádostem vyhověno, ve 168 případech byly žádosti zamítnuty a ve 48 případech bylo řízení zastaveno.

A. Štefanidesová z Ligy lidských práv (dále jen „LLP“) představila problematické aspekty, které ve vyřizování žádostí LLP spatřuje. Na základě žádosti o přístupu k informacím bylo LLP poskytnuto 350 anonymizovaných rozhodnutí MZd. Z poskytnutých rozhodnutí se LLP seznámila s 200 a v současné době pracuje na jejich komplexní analýze. Za problematické LLP spatřuje délku vyřizování žádostí, jež trvá průměrně 154 dnů, přičemž zákonná lhůta jsou 2 měsíce. MZd sdělilo LLP odůvodnění prodloužené délky vyřizování žádostí – jednalo se o případy, kdy byla potřeba doplnění žádostí ze strany žadatelů/žadatelek (průměrně se jednalo o prodloužení v délce 2 dnů) a případy, kdy byla potřeba doplnění ze strany nemocnic (průměrně se jednalo o prodloužení v řádech dnů až 2 týdnů). Dále A. Štefanidesová uvedla, že žadatelky, které podstoupily sterilizaci po roce 1982, jsou v uznání odškodnění úspěšnější, jelikož jsou v těchto případech zdravotní dokumentace dostupnější, než v případech sterilizací provedených před rokem 1982. Je nutné podotknout, že i případy sterilizací po roce 1982 se potýkají s nedostatkem důkazů, např. z důvodu právního vaku, kdy nebyly upraveny skartační lhůty. Nemocnice si tudíž upravily skartační lhůty sami a uvedla příklad městské nemocnice Ostrava, která skartovala až do podzimu 2022 dokumentaci po 10 letech. Dále LLP považuje za problematické, že existuje nejednotnost v posouzení žádostí, argumentaci v nich obsažených a požadavcích na důkazy. Uvedla, že ve velkém množství případů neexistuje totiž písemný důkaz o protiprávní sterilizaci a jediná varianta by byla využít svědectví, což MZd zamítalo jako nerelevantní důkaz se zdůvodněním, že by svědectví muselo být poskytnuto osobou, která byla přítomna u sterilizace. Uvedla, že v 15 případech narazila LLP na zamítavé rozhodnutí, které neobsahovalo odůvodnění zamítnutí. Z 200 analyzovaných žádostí jich celkem 30 neobsahovalo zdravotnickou dokumentaci a ve 29 případech byly žádosti zamítnuty, v 1 případě byly uznány jiné důkazy. Uvedla, že má informace o existenci dalších rozhodnutí, kde byly uznány jiné důkazy, tyto žádosti nebyly ale součástí dosud analyzovaných žádostí.

G. Albert přítomným představila, co se událo ve věci protiprávních sterilizací od zasedání Rady v prosinci 2022. V lednu 2023 Městský soud v Praze rozhodl ve prospěch oběti protiprávní sterilizace, jejíž žádost byla původně MZd zamítnuta z důvodu neexistující zdravotní dokumentace. MZd se proti rozsudku odvolalo a podalo kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který ve věci doposud nerozhodl. V březnu zrušil ministr zdravotnictví Vlastimil Válek zamítnutí jedné z žádostí na základě rozkladu. G. Albert doplnila, že nejsou informace, že by MZd změnilo praxe vyřizování žádostí žadatelů/žadatelek, u kterých byla původní zdravotní dokumentace zničena o zrychlení vyřizování žádostí ani o přidělení agendy vyřizování žádostí pouze jednomu pracovníku MZd za účelem konzistentnosti rozhodnutí. Dále informovala, že protiprávní sterilizaci podstoupily na Slovensku ženy, které jsou dnes občankami ČR. Odškodnění se však vztahuje pouze oběti, jimž byla sterilizace provedena na území dnešní České republiky. Požádala L. Fukovou o vznesení dotazu na Jána Hera, zmocněnce vlády SR pro romské komunity, o přípravě zákona na odškodnění obětí protiprávních sterilizací na Slovensku.

D. Nováková se zeptala A. Štefanidesové, jak byla zpracována představená statistika a z jakých konkrétních dat a informací vycházela, dále jak pracovala LLP s údajem o přerušení lhůt, k jakému datu žádostí LLP zpracovávala a do jaké míry je zpracovaný vzorek reprezentativní. Dodala, že MZd reflektuje rozsudky Městského soudu v Praze, aby MZd více dbalo na zásadu materiální pravdy a žadatelky více poučovalo o jejich právech, což dle D. Novákové MZd činí. Dále reagovala na tvrzení, že žádosti nejsou vyřizovány ve stanovené zákonné lhůtě. Připomněla, že žádostí je téměř 700 a na vyřizování žádosti je přiděleno pouze jedno služební místo. Dodala, že svědectví může být jako důkaz uznáno pouze tehdy, kdy svědek situaci vnímal vlastními smysly.

P. Fiala připomněl, že na minulém jednání Rady vyjádřil nespojenost s průběhem vyřizováním žádostí ze strany MZd. Uvedl, že se obrátil v dané věci na ministra zdravotnictví. Dále informoval, že se na MZd také obrátila vedoucí Úřadu vlády J. Kotalíková a zmocněnkyně vlády pro lidská práva K. Šimáčková Laurenčíková a že došlo k jednání zástupců MZd a zástupců občanského sektoru. P. Fiala byl ujištěn MZd, že se zlepšila informovanost žadatelek ve věci možnosti podávání žádostí a upřesnil, že v dubnu má k tomuto tématu proběhnout tisková konference MZd a že by se měla zvýšit rychlost posuzování žádostí.

D. Nováková doplnila, že byl personálně posílen právní odbor MZd. Zdůraznila, že je potřeba brát v potaz, že žádosti nejsou podávány rovnoměrně, ale ve vlnách, což má vliv na délku jejich vyřizování.

A. Štefanidesová odpověděla na dotazy položené D. Novákovou. Přislíbila, že tabulku se zpracovanými žádostmi v případě zájmu zájemcům poskytne. Dále uvedla, že si uvědomuje, že LLP nedisponuje všemi rozhodnutími a zároveň neměla kapacity na zpracování všech poskytnutých žádostí. Doplnila, že z analyzovaného vzorku v některých případech dochází k vyřizování žádosti v rámci zákonné lhůty, naopak vyřizování jiných trvá déle.

D. Nováková se zeptala, zda při zkoumání délky lhůty vyřizování žádostí pracovala LLP s faktem, že v některých případech bylo řízení pozastaveno kvůli žádosti o doplnění informací ze strany žadatelky/žadatelů nebo zdravotnického zařízení. A. Štefanidesová odpověděla, že

s touto skutečností LLP pracuje, ale že v některých rozhodnutích není uvedeno, kdy zdravotnické zařízení dokumentaci poskytlo. D. Nováková odpověděla, že tento aspekt tedy nebyl zhodnocen. Prodloužení délky řízení kvůli potřebnosti doplnění dokumentace ze strany žadatelek/žadatelů představuje zásadní důvod, jelikož jsou v některých případech řízení z tohoto důvodu opakovaně přerušena, to však neznamená, že by bylo MZd během přerušování řízení nečinné. Dále se D. Nováková vymezila proti tvrzení, že by bylo MZd v posuzování žádosti nekonzistentní, žádosti dle ní MZd posuzuje jako celek a v kontextu, nelze tedy poukazovat jen na dílčí aspekty rozhodování.

G. Albert doplnila, že dokument Poučení o právech a povinnostech je pro žadatelky složitý a komunikace s žadatelkami by měla být jednodušší. Bez pomoci neziskového sektoru by řada žadatelek nebyla schopna žádost podat. Dále se zeptala, jestli by nemohly být přednostně vyřizovány žádosti nejstarších žadatelek/žadatelů, jejichž žádosti jsou nejčastěji zamítány a které nejdéle trpí dopady sterilizace.

L. Fuková uvedla, že se na ni obrátili zástupci občanského sektoru a zástupci LLP s informací, že jim docházejí finanční prostředky na podporu žadatelek.

D. Nováková odpověděla, že vyřizování žádostí probíhá formou správního řízení, které se řídí správním řádem, proto není možné některá řízení upřednostňovat, jelikož by se jednalo o diskriminaci na základě věku.

G. Albert odpověděla, že návrh konzultovala s bývalou veřejnou ochránkyní práv Annou Šabatovou. Podle A. Šabatové existuje precedens, kdy byli Ministerstvem obrany odškodnění bojovníci třetího odboje, a to na základě stanoviska Kanceláře veřejného ochránce práv, podle kterého je morální upřednostnit starší žadatele. Tázala se, jestli by nebylo možné se obrátit na Ministerstvo obrany s dotazem týkající se upřednostnění starších žadatelů.

P. Fiala zdůraznil, že je společným cílem úmysl zákonodárce co nejrychleji dospět k odškodnění obětí neoprávněných sterilizací. Uvedl, že jedna z problematických aspektů je fakt, že řada žádostí není správně nebo úplně vyplněna. Poté informoval, že MZd připravuje na duben tiskovou konferenci zaměřenou na vyřizování žádostí, která by mohla být nápomocná. Dle P. Fialy je zásadní, aby co největší množství žádostí byla podávána již správně vyplněná, což zrychlí proces jejich vyřizování. Dále doplnil, že MZd přislíbilo hledání způsobů, jak pomoci v případech chybějících důkazů. Na závěr uvedl, že je nutné uplatnit velkorysost v případech, kdy neexistuje zdravotní dokumentace žadatelek. Apeloval na prohloubení spolupráce mezi MZd a neziskovým sektorem.

E. Šindlářová reagovala na dotaz vznesený na jednání Výboru zdravotně-sociálního dne 28. března 2023 o finanční podpoře NNO, které pomáhají poškozeným ženám. E. Šindlářová představila čtyři dotační programy, které MZd poskytuje. Uvedla, že vzhledem k závazkům a strategickým cílům MZd nelze prostředky z těchto dotačních programů přesunout a poskytnout na jiné účely.

A. Štefanidesová odpověděla, že finanční prostředky na činnost spojenou s pomocí poškozených žen se jim podařilo získat.

Na závěr L. Fuková dodala, že při návštěvě Slovenska by chtěla řešit otázku odškodnění se zmocněncem vlády SR pro romské komunity.

5. Aktivity UNICEF v ČR pro ukrajinské uprchlíky a další obzvláště zranitelné skupiny dětí v České republice

Lucie Plešková prezentovala aktivity UNICEF pro ukrajinské uprchlíky a další obzvláště zranitelné skupiny dětí v ČR. Dle informací UNICEF je v České republice registrováno přes 420 tisíc uprchlíků z Ukrajiny, z toho přibližně 8 tisíc Romů. L. Plešková uvedla, že třetina ukrajinských romských uprchlíků pocítuje nedostatečné materiální zabezpečení, čelí diskriminaci a ukrajinské romské děti nejsou téměř zapojeny do vzdělávání. L. Plešková nastínila činnost UNICEF, jehož snahou je komplexní přístup a posilování sociální soudržnosti. Dle L. Pleškové UNICEF spolupracuje s ministerstvy a koordinace probíhá na krajských úrovních a s občanskou společností. Cílem UNICEF je ochrana dětí, vzdělávání a podpora mladých uprchlíků a sociální ochrana. V oblasti vzdělávání se jedná o vzdělávání pedagogů a navyšování kapacit ve školách a podpora nástupu ukrajinských dětí do českých škol. V oblasti zdravotní péče, se snaží posílit kapacit pediatrie a budovat kapacity sociálních služeb ve spolupráci s organizací ROMODROM. Prezentace L. Pleškové je přílohou zápisu.

T. Ščuka se zeptal, jestli UNICEF činní kroky v oblasti zabezpečení a podpory uprchlíků, kteří se chtějí vrátit zpět na Ukrajinu. L. Plešková odpověděla, že v současnosti UNICEF žádné aktivity v oblasti zabezpečení nepodniká, ale je možné se nad tím do budoucna zamyslet. Poděkovala T. Ščukovi za podnět. L. Fuková dodala, že plánují s organizací IOM³ setkání týkající se podpory romských ukrajinských uprchlíků.

6. Nominace Jana Baloga a Ivony Shafaq, zástupců romské menšiny v Radě vlády pro národnostní menšiny, stálými hosty RVZRM

L. Fuková informovala o přijatém usnesení Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „RVNM“), kterým nominovala dva občanské členy RVNM za romskou menšinu Jana Baloga a Ivonu Shafaq, na stálé hosty Rady. L. Fuková uvedla, že návrh přivítala.

J. Balog připomněl, že RVNM má primárně kulturně-emanipační charakter a Rada sociálně-etnoemanipační charakter. Projevil názor, že obě Rady by měly spolupracovat a navzájem se podporovat. Informoval, že je členem Výboru pro národnostní menšiny zastupitelstva hlavního města Prahy, kde byla připravena Strategie integrace pražských Romů. Uvedl, že bude dle něho spolupráce obou Rad prospěšná ve věci naplňování a monitoringu Strategie. Požádal, aby jmenování stálého hosta bylo formulováno obecně jako zástupce romské menšiny RVNM nikoliv jako konkrétní jméno. L. Fuková doplnila, že J. Balog býval členem Rady. Přečetla návrh usnesení, proběhlo hlasování. Usnesení bylo přijato.

Usnesení č. 1/2023

³ Mezinárodní organizace pro migraci

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 11. 4. 2023

ke zlepšení spolupráce mezi Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a Radou vlády pro národnostní menšiny v romské agendě

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

s dílem usilovat o zlepšení spolupráce mezi Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a Radou vlády pro národnostní menšiny v romské agendě Rada vítá návrh, aby byli přizváni jako stáli hosté Rady romští členové Rady vlády pro národnostní menšiny.

Hlasování o návrhu.

PRO	Zdržel se	PROTI
17		

Usnesení bylo schváleno.

7. Představení programu CERV

V. Kratochvíl představil přítomným program CERV. Uvedl, že se jedná se o relativně nový program, určený na programové období 2021-2027, přímo řízený Evropskou komisí. Program je spravován Evropskou výkonnou agenturou pro vzdělávání, audiovizí a kulturu. Na UV ČR je zřízeno národní kontaktní místo. Program vzniknul sloučením tří programů: Evropa pro občany, Rights, Equality and Citizenship (REC) a Daphne. Cílem programu je ochrana a prosazování práv zakotvených ve Smlouvách EU. Program má čtyři oblasti: Hodnoty EU, Rovnost, práva a rovnost pohlaví, Angažovanost a účast občanů a Daphne. Projekty mohou být podpořeny formou grantů. Informoval, že je aktuálně vyhlášena výzva *Podpora rovnosti a boje proti rasismu, xenofobii a diskriminaci*, uzávěrka podání žádosti je 20. června 2023. Dále uvedl, že se plánuje vyhlášení výzvy na třetí čtvrtletí roku 2023 k předkládání návrhů pro národní kontaktní místa pro záležitosti romské menšiny. L. Fuková uvedla, že plánuje online setkání pro neziskové organizace k seznámení se programem CERV. Prezentace V. Kratochvíla je přílohou zápisu.

8. Změna Statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování

L. Fuková představila navržené změny Statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování (dále jen „Monitorovací výbor“) a upřesnila, že se jedná o formální změny. Navržené změny Statutu byly zaslány členům a členkám Rady jako podklad k jednání. Členové a členky Rady hlasovali o usnesení ke změně Statutu Monitorovacího výboru.

Usnesení č. 2/2023

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 11. 4. 2023

ke změnám Statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny schvaluje změny statutu Monitorovacího výboru pro činnost Agentury.

Hlasování o usnesení.

PRO	Zdržel se	PROTI
17		

Usnesení bylo přijato

L. Fuková dále informovala o plnění usnesení Monitorovacího výboru, kterým členové Výboru požádali o rozšíření začlenění do hodnotící komise posuzující přihlášky jednotlivých obcí ke spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (dále jen „Agentura“). Vysvětlila, že dle stávajícího stavu členové Monitorovacího výboru vypracovávají stanoviska k jednotlivým přihláškám, nicméně v tomto roce došlo k případům, kdy zasedala hodnotící komise před seznámením se se stanoviskem Monitorovacího výboru. L. Fuková doplnila, že ve věci měla schůzku s ministrem pro místní rozvoj I. Bartošem jehož tématem bylo přesunutí hodnotící komise z Agentury do Monitorovacího výboru. Dále konzultovali možnost, že by se členové Rady mohli stát členy hodnotící komise. M. Šimáček doplnil, že hodnotící komise bude přebírat stanoviska Monitorovacího výboru a podpořil by začlenění zástupce Rady do hodnotící komise.

9. Změna Statutu Výboru pro naplňování Strategie romské integrace

L. Fuková uvedla, že předseda Výboru pro naplňování strategie romské integrace (dále jen „Výbor pro naplňování SRI“) J. Husák se omluvil z jednání Rady, proto bod uvede osobně. Informovala, že návrh změny Statutu byl přijat Výborem pro naplňování SRI dne 17.11.2021, ale doposud nebyly schváleny Radou. Upřesnila, že se jednalo se o formální změny a dále by dle navržených změn měl stát členem Výboru pro naplňování SRI zástupce krajských koordinátorů.

M. Barbořík se zeptal na znění článku 2, písmeno i) Výbor zejména plní další úkoly uložené Radou nebo z vlastní iniciativy a článek 4) Členové Výboru jsou povinni účastnit se jednání osobně, aktivně se podílet na jeho práci a plnit úkoly uvedené v tomto Statutu a úkoly, na kterých se Výbor usnese. Tázal se, jestli se tím myslím úkoly v působnosti výboru. L. Fuková odpověděla, že se jedná o úkoly v působnosti výboru. Členové a členky Rady hlasovali o usnesení.

Usnesení č. 3/2023

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 11. 4. 2023

ke změnám Statutu Výboru pro naplňování strategie romské integrace

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny schvaluje změny statutu Výboru pro naplňování strategie romské integrace

PRO	Zdržel se	PROTI
15	1	

Usnesení bylo přijato.

10. Informační blok o činnosti výborů a pracovních skupin Rady

T. Ščuka představil činnost Pracovní skupiny pro mládež a další politiky EU vůči Romům. Pracovní skupina byla založena v roce 2020 a setkala se celkem dvakrát. Na jednáních si členové stanovili prioritní oblasti, kterým se chtějí věnovat. První oblastí je program Erasmus+. Dle T. Ščuky na stanovené podmínky programu Erasmus+ romská mládež nedosahuje nebo o něm vůbec neví. Druhou oblastí je podpora rozvoje „jemných dovedností“. Dle pracovní skupiny se nedaří uplatnění romských absolventů středních a vysokých škol v pracovním procesu. Členové pracovní skupiny by chtěli ve spolupráci s MŠMT a neziskovým sektorem vytvořit nástroj podporující dovednosti jako je schopnost napsat motivační dopis nebo absolvování pracovního pohovoru. Dále by členové pracovní skupiny chtěli zmapovat pracovní nabídky na lokální a centrální úrovni, do kterých by se Romové mohli zapojit. T. Ščuka dodal, že vyšší zapojení romské mládeže je žádoucí. Domnívá se, že vzhledem k důležitosti náplně činnosti pracovní skupiny by se měl statut pracovní skupiny změnit na výbor

D. Beňák nesouhlasil s tvrzením, že je nerovnost v přístupu k programu Erasmus+. Erasmus + v roce 2022 a v roce 2021 vedl kampaň cílenou na romské organizace, což vedlo k navýšení počtu romských nebo proromských organizací zapojených v Erasmus+. Zmínil se o možnostech podání žádostí o grant, jehož součástí jsou finanční prostředky sloužící k inkluzi, jako je například zaplacení přístupu k internetu, pokud jím žadatel nedisponuje. Dále uvedl, že probíhají školení zaměřená na vyplňování výzev. Reagoval na záměr vytvoření seznamu vhodných pracovních nabídek, jehož provedení je dle něj nemožné z důvodu neustále se měnící nabídky. Na závěr uvedl, že volná místa ve státní službě jsou zveřejňována na webu Ministerstva vnitra.

J. Horváthová za omluveného M. Kaleju, předsedu Výboru pro vzdělávání Romů, představila návrh usnesení Výboru pro vzdělávání Romů
Návrh usnesení

Návrh usnesení

Usnesení č. X/2023

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 11. 4. 2023

k začlenění historie Romů do kurikulární reformy

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny navrhuje vládě ČR, aby pověřila MŠMT ČR, do jehož rezortu náleží agenda institucionálního vzdělávání redefinicí obsahu školního kurikula v intencích doporučení Expertního fóra k výkonu rozsudku D. H. a ostatní proti ČR a doporučení Výboru ministrů Rady Evropy, a to zejména, aby historie a kultura romského národa se stala nedílnou kurikulární součástí historie a kultury českého lidu, k němuž Romové náleží.

J. Horváthová uvedla, že se o tématu začlenění historie a kultury romského národa do rámcových vzdělávacích programů (dále jen „RVP“) diskutuje již čtyři roky a Rada stále nemá ujištění, že historie Romů bude začleněna do revidovaných RVP. Doplnila, že z informací z pracovních skupin Národního pedagogického institutu, které připravují revizi RVP nevyplývá, že by RVP měly být o výuku o historii Romů doplněny. J. Horváthová doplnila, že Jan Mušuta, ředitel odboru regionálního školství MŠMT, ve spolupráci s Muzeem romské kultury (dále jen „MRK“) připravil dopis ředitelům škol k Mezinárodnímu dni Romů, v rámci kterého vyjádřil podporu výuce o romské historii a kultuře. Dále J. Horváthová vnímá jako problém přípravu pedagogů v oblasti výuky historie a kultury Romů, které není doposud adekvátně zajištěno. Dle jejich informací měly probíhat semináře ke vzdělávání pedagogů a požádala M. Černého o vyjádření k tomuto tématu.

M. Černý vysvětlil, že doporučil J. Mušutovi kontaktovat MRK ve věci dopisu ředitelům škol, a to na základě skutečnosti, že MRK disponuje větší expertízou v daném tématu. Doplnil, že dopis, který byl již rozeslán školám, obsahoval doporučení ke způsobům výuky o romské historii a kultuře. M. Černý projevil osobní garanci, že výstupy týkající se historie a kultury Romů budou zahrnuty do revidovaných RVP. Nicméně dodal, že stále probíhají jednání odborných pracovních skupin, do kterých MŠMT nemůže vstupovat, proces revize RVP bude dokončen na začátku roku 2024. Dle M. Černého výuka o historii a kultuře Romů do RVP patří. Návrh usnesení je dle M. Černého složitý a nesrozumitelný, věcně návrh usnesení podpořil. J. Horváthová poděkovala M. Černému za ujištění, že historie a kultura Romů bude zahrnuta v revidovaných RVP a souhlasila s přeformulováním návrhu usnesení.

D. Beňák navrhl zjednodušení navrženého usnesení. L. Fuková přečetla nově zformulovaný návrh usnesení.

Usnesení č. 4/2023

Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

ze dne 11. 4. 2023

k začlenění dějin a kultury Romů do kurikulární reformy

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny navrhuje vládě ČR, aby uložila MŠMT ČR, aby v rámci revize rámcových vzdělávacích programů byla do jejich obsahu zahrnuta historie a kultura romského národa.

PRO	Zdržel se	PROTI
-----	-----------	-------

16		
----	--	--

Usnesení bylo přijato.

11. Různé

- **Informace o požadavku zvýšení alokace na dotační program Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti a zvýšení maximální možné výše dotace u TP**

D. Černohousová přítomné informovala o žádosti Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR (dále jen „OLP ÚV ČR“) Ministerstvu financí o navýšení alokace dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti bylo požádáno o 500 000 Kč. Informovala, že z tohoto dotačního programu jsou financovány dotace na podporu zaměstnávání krajských koordinátorů pro romské záležitosti, a to do max. výše 500 000 Kč za předpokladu, že zaměstnávají krajského koordinátora na plný úvazek. Doposud bylo podporováno 13 krajských koordinátorů, kteří jsou ustaveni dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích. Krajského koordinátora ale zaměstnává rovněž hlavní město Praha, které je dle zákona č. 31/2000 Sb., o hlavním městě Praze, krajem i obcí. O navýšení bylo požádáno, aby mohla být dotace poskytována i hlavnímu městu, resp., aby Praha měla možnost o dotaci žádat. Dalším argumentem pro navýšení je skutečnost, že nyní je na tento dotační program alokováno 5 850 000 Kč, pokud by však všichni současní příjemci dotací (13) požadovali finanční prostředky na plný úvazek koordinátora, finanční prostředky by scházely. D. Černohousová dále uvedla, že v dotačním programu Podpora terénní práce lze v současné době požádat na zabezpečení vykonávané práce jednoho terénního pracovníka max. 300 000 Kč a celková alokace pro daný dotační program je 11 900 000 Kč. Na daný dotační program bylo požádáno navýšení o 1 000 000 Kč. D. Černohousová shrnula důvody, které vedly k požádání o navýšení alokace. Uvedla, že se jednalo převážně o celkovou ekonomickou situaci, zejména pak růst inflace a cen. Pozice terénních pracovníků je pro některé obce klíčová, zpravidla se to týká menších obcí s nižším počtem obyvatel, které si nemohou dovolit ze svého rozpočtu pracovníka financovat (tyto obce jsou v programu podporovány přednostně). Bohužel za současných podmínek a náročnosti výkonu tohoto typu zaměstnání se ovšem stává pracovní pozice terénního pracovníka neatraktivní a často neobsaditelná.

D. Beňák se zeptal, jestli má OLP ÚV ČR informaci o tom, zda dojde k navýšení alokace u dotačních programů. A. Baršová odpověděla, že se vznesla dotaz na Ministerstvo financí. Zmínila, že o navýšení alokace žádá OLP ÚV ČR každoročně, nikdy však k navýšení alokace nedošlo. Dodala, že vzhledem k výši inflace a růstu cen by bylo vhodné, aby k navýšení došlo.

- **Informace o schválení Zprávy o stavu romské menšiny v roce 2021 a balíčku doprovodných materiálů; příprava Zprávy za rok 2022**

T. Nguyen informovala, že vláda na svém jednání dne 8. března 2023 přijetím *usnesením vlády ČR ze dne 8. března 2023 č. 169 ke Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2021* schválila Zprávu o stavu romské menšiny v České republice za rok 2021 společně s balíčkem doprovodných materiálů (Informaci o naplňování Strategie romské integrace 2021-

2030 a Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy). V současné době probíhá zpracování Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2022, v rámci příprav byly osloveny resorty a krajští koordinátoři pro romské záležitosti s žádostí o poskytnutí podkladů a v plánu je se stejnou žádostí oslovit vybrané romské a proromské NNO.

Dle D. Beňáka je vyhodnocování Strategie romské integrace 2021-2030 (dále jen „Strategie“) komplikované a měl by se o něm vést mezirezortní dialog. Dialog by se mohl vést na Výboru pro naplňování SRI, který by musel být ve své roli aktivnější. Uvedl, že Strategie by se měla aktualizovat nebo revidovat.

Z. Guži reagoval, že dialog ohledně Strategie je nutný a revize Strategie by měla proběhnout.

L. Fuková odpověděla, že vnímá důležitost revize Strategie a metodiky evaluace. Je to věc, na které je nutná spolupráce všech zainteresovaných subjektů.

- **Různé**

J. Stojka poděkoval L. Fukové a D. Beňákovi za jejich práci. Zhodnotil velmi pozitivně jednání Pracovní skupiny pro bezpečnost v Ostravě dne 27. února 2023, kterého se zúčastnila i L. Fuková a poděkoval přítomným za jejich činnost.

L. Fuková poděkovala J. Stojkovi za jeho proslov. Dodala, že je nutné naslouchat i požadavkům obyčejných Romů. Domnívá se, že je nutné sledovat aktivity Romů na sociálních sítích, které mohou podle ní představovat bezpečnostní riziko. Navrhla uspořádání konferenci k aktuálním problémům Romů.

J. Horváthová informovala přítomné, že byla na inspekci stavby Památníků v Letech. Památník je staven za podpory Fondů EHP⁴ a Norska. V současnosti plánují vytvoření kruhu po obvodu bývalého koncentračního tábora, do kterého by byla vyryta jména všech vězňů v Letech. Dodala, že je realizace finančně náročná. Dne 14. května 2023 proběhne tradiční pietní akt v Letech ve spolupráci s Výborem pro odškodnění romského holocaustu. Na místo pana Růžičky vystoupí jeho neteř, paní Jana Kokoyová. J. Horváthová pozvala přítomné na pietní setkání.

L. Fuková se zeptala, jestli by nemohla být uspořádána veřejná sbírka na výstavbu vzpomínkového kruhu. Dle ní by se řada lidí ráda zapojila. J. Horváthová odpověděla, že je to dobrý nápad, nicméně Muzeum romské kultury již nemá kapacity na uspořádání sbírky. Dodala, že po jednání Rady má schůzku na Velvyslanectví SRN, které přislíbilo poskytnutí 2, 5 milionů Kč na výstavbu venkovních expozic v Památníku v Letech.

L. Fuková všem poděkovala za konstruktivní jednání a ukončila jednání.

⁴ Evropský hospodářský prostor (Island, Lichtenšjensko)

Úřad vlády České republiky

Odbor lidských práv a ochrany menšin

V Praze dne 9. června 2023

Zpracovala: Mgr. Dieu Thuy Nguyen

Za správnost: Mgr. Lucie Fuková

Mgr. Lucie Fuková v. r.

místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Příloha č. 1: Prezentace Aktivity UNICEF pro ukrajinské uprchlíky a další obzvláště zranitelné skupiny dětí v České republice

Příloha č. 2: Představení programu CERV